

Міністерство освіти і науки України
Північно-Східний науковий центр НАН України та МОН України
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»

Тези

**73-ї наукової конференції професорів, викладачів,
наукових працівників,
аспірантів та студентів університету**

Том 1

21 квітня – 13 травня 2021 р.

Полтава 2021

примушують викладачів навчати тому матеріалу, що буде тестуватись, замість того, чому навчати важливо; розвиток навичок студентів зводиться до розвитку навичок успішного проходження тесту, що значно збіднює зміст навчання [2].

Таким чином, універсального методу, який би відповідав усім сучасним вимогам, на даний час не існує. Звідси виникає необхідність оптимального поєднання різних методів контролю.

Література

1. Владимірова Л.П. Дистанционное обучение иностранным языкам / Л.П.Владимірова. – LAP LAMBERT Academic Publishing Deutschland (Германия). – 2017. – 57 с.

2. Hart D. Authentic assessment / Hart D. – Melno Park, California. – 1994. – 120 p.

УДК 808.51

*С.І. Мангура, викладач
А.О. Шведюк, студент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ЛІНГВОКУЛЬТУРНІ ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ

Швидкий розвиток суспільства та розширення міжкультурних зв'язків суттєво впливають на всі сфери людської діяльності. За таких умов постійний обмін інформацією стає невід'ємною частиною сьогодення. Разом з цим зростає важливість вміння домовлятися, вміння доносити до слухача, співрозмовника чи навіть цілої аудиторії свою думку, переконувати та спантеличувати, вмовляти та шокувати, спростовувати аргументи опонента, водночас переманюючи на свій бік його прихильників та тих, хто поки що зайняв нейтральну позицію, вміння здобувати неочікуваних нових друзів та в той же самий час наживати запеклих ворогів, навик, що дозволяє задобрювати й виводити із себе – саме це неповторне подекуди свідоме, а подекуди невимушене маніпулювання словом є однією із найважливіших та невід'ємних із рис успішної людини сьогодення [3].

Вивчаючи публічні виступи, вчені використовують широке коло приватних лінгвістичних методик і наступні загальнонаукові методи: описовий, статистичний, порівняльний і моделювання. Промова – це заздалегідь підготовлений гострополітичний виступ з позитивними чи негативними оцінками, конкретними фактами, викладеними планами та перспективами і т.п. [5]. Як правило, це публічна спроба переконати аудиторію в доцільності певної ідеї, заходів, дій.

Значне місце серед лексичних прийомів публічного виступу належить метафорі. Метафора – слово або вираз, що вживається в переносному значенні, в основі якого лежить неназване порівняння предмета з яким-небудь іншим на підставі їх загальної ознаки. У мові публічного виступу метафора лежить на межі індивідуального і загального. Це пов'язано з тим, що тут своєрідно переплітаються, з одного боку, політологічна, юридична,

економічна лексика і термінологія, та з іншого – експресивна та оцінна лексика текстів, розрахованих на широку аудиторію. У промовах метафори циркулюють, переходячи з тексту в текст із тим самим емоційним-оцінним забарвленням. Кожен жанр публічного виступу відрізняється від інших тривалістю, структурою, змістом, образом промовця і образом адресата.

Інформаційно-аналітична методика контент-аналізу, будучи різновидом методу обчислення і основою для різних програмних продуктів, стає обов'язковим прийомом дослідження публічного виступу, оскільки дозволяє за зовнішніми – кількісним – характеристикам тексту на рівні слів і словосполучень виявити ту частину плану змісту, яка не може бути зрозуміла в результаті ознайомлення з текстом, а також зробити висновки про особливості мислення і свідомості автора тексту [1].

Відзначимо значну кількість лінгвістичних досліджень, що використовують порівняльний підхід. Наприклад, в останнє десятиліття багато кандидатські дисертації присвячені порівняльним дослідженням російських, американських і європейських президентських промов.

Аналізуючи лексичний рівень мови, важливо виявляти ключові слова, спостерігати над зміною їх складу, значень і сенсу; з'ясувати причини виникнення нових сенсів, які ввібрали в себе значення, індивідуальність автора і дух часу [2]. Додамо, що з'ясування лексико-семантичних зв'язків ключових слів дозволить в подальшому скласти індивідуальний словник промовця, тлумачний словник його мови.

Ми вважаємо, що, описуючи мовну особистість, слід приділити увагу дискурсивній артикуляції колективного та індивідуального, співвідношенню індивідуальної креативності та соціальної детермінованості, поєднанню інформативності та фактажу і т.п. [4]. Крім того, представляється важливим вивчати дискурсивні способи конструювання ідентичності в спеціальних текстах.

Таким чином, лінгвістам, що вивчають публічні виступи, слід узагальнити словесну техніку публічної мови, виробити критерії аналізу та оцінки виступу; вивчити філологічну історію виступів як єдиний процес наступності і новоутворень, виявити культурні норми аргументації; що дозволить в подальшому кваліфіковано оцінювати риторичну компетентність сучасних публічних виступів.

Література

1. Ваиталова Ю.С. *Риторические особенности американского политического дискурса: Когнитивно-семантический аспект: на материале речей политических лидеров США: Дис. ... канд. филол. наук: 10.02.04. – СПб., 2009. 204 с.*

2. Вандишев В. М. *Риторика: экскурс в историю вчень і понять : [навч. посіб. для широкої аудиторії студ., викладачів і всіх, хто цікавиться історією та сучасним станом розвитку ораторського мистецтва]. Київ: Кондор, 2003. 264 с.*

4. Радевич-Винницький Я. *Етикет і культура спілкування : навч. посіб.. 2-ге вид., перероб. і доп. Київ: Знання, 2006. 291 с.*

5. Спиридовский О.В. *Лингвокультурные характеристики американской президентской риторики как вида политического дискурса: Дис. ... канд. филол. наук (10.02.04). – Воронеж, 2006. 255 с.*